

Van Hei naar Turf

Afgiftekantoor Wachtebeke - toelatingsnummer P109112
V.u. Griet Buyse, Schuiterstraat 34 C, 9031 Drogenen

Inhoud

Fietszoektocht.....	3
Activiteiten zomer en najaar 2020.....	4
Tijd voor natuur....	6
Insecten en klimaat.....	10
Vliegende deuren in de Turfmeersen.....	15
Voorjaarswaarnemingen in onze tuinen.....	17

Lidgeld

Het lidgeld van Natuurpunt bedraagt 30 euro per gezin. Als lid krijg je het tijdschrift Natuur.blad en dit afdelingstijdschrift, geniet je van een aanzienlijke korting op producten uit de Natuurpunt Winkel en neem je gratis deel aan geleide wandelingen. Over deze en nog andere voordelen die je hebt als Natuurpuntlid, lees je meer in Natuur.blad of op www.natuurpunt.be. Leden kunnen zich abonneren op Natuur.focus, het natuurhistorisch tijdschrift en/ of Natuur.oriolus, het tijdschrift over vogels. Een abonnement voor één van beide kost 10 euro bovenop het lidmaatschap, voor beiden samen 17 euro. Lidgeld en / of abonnementsgeld kan je storten op IBAN: BE17 2300 0442 3321 met vermelding van naam of lidnummer (voor de hernieuwelingen) en Natuur.focus en / of Natuur.oriolus (voor de abonnementen).

Werkten mee

Griet Buyse, Sabine De Pauw, Gert Du Cheyne, Peter Wesemael

Foto's

Foto's: zie binnenin tijdschrift
Foto voorpagina: Bloeiende ratelaar in de Turfmeersen: foto door Dirk Verheedt

Eindredactie & layout

Peter Wesemael en Griet Buyse

Redactieadres

Griet Buyse, Schuiterstraat 34C,
9031 Drongen, 09 329 55 45, 0478
23 22 19, griet.buyse@gmail.com

Steun

Steun de projecten van Moervaart-Zuidlede. Een gift is fiscaal aftrekbaar vanaf 40,00 euro (alle giften in één jaar aan Natuurpunt vzw worden samengeteld).

Rekeningnummer IBAN BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt Beheer vzw.

Vermeld één van onze projectnummers:

- **Moervaart-Zuidlede 3617**
- **Heidebos 6636**
- **Turfmeersen 6113**
- **Reepkens 6119**
- **Zandberg 6668**

Doe mee aan onze zomerse fietszoektocht!

NORBERT VAN ACKER

Nu mensen nog meer in eigen streek op tocht gaan, nemen wij jou deze zomer graag opnieuw mee voor een mooi en boeiende fietszoektocht.

De afgelopen maanden leerden veel mensen ongetwijfeld hun streek en natuurparels dichtbij huis beter kennen. Daar doet Natuurpunt Moervaart-Zuidlede nu nog graag een schepje bovenop. Wij dagen jou uit om de streek niet zomaar per fiets te (her)ontdekken maar ook om onderweg de oplossing op tal van uitdagende vragen te zoeken.

Onze regio is een schatkamer van ongekende natuurpracht en dit willen we aan zoveel mogelijk geïnteresseerde natuur- en fietsliefhebbers deze zomer laten zien. Negentig procent van het traject loopt door pure natuur. De Olentgracht, de bossen langs de Zuidlede, de Moervaartmeersen en Daknamse meersen, de Buylaers, het Molsbroek, de Linie, ...

Het traject is lusvormig. Dit heeft het grote voordeel dat je op meerdere plaatsen, zo dicht mogelijk bij jou in de buurt kan instappen op de route. Ideale instapplaatsen zijn Eksaarde Dam, of aan de Sinaaibrug, de Terwestbrug, de Dambrug.

De tocht die uitgestippeld werd is 35 km lang. Onderweg zoek je tien foto's en moet je een antwoord zoeken op 20 vragen. Hou je ogen open voor elk detail onderweg! De fietszoektocht start begin juli en eindigt eind september 2020. In oktober vindt de prijsuitreiking plaats. Datum, uur en plaats kunnen we spijtig genoeg nog niet meegeven. Dit zal ervan afhangen of Natuurpunt op dat moment mensen mag samenbrengen in een zaal. Indien dit niet zo is, zoeken we naar een waardig alternatief.

We fietsen op nieuwe fietspaden die er tot voor enkele jaren niet waren. Onderweg kan je op diverse plaatsen een hapje en drankje nuttigen.

Meer informatie kan je altijd vinden op de website van onze afdeling, www.heidebos.be of stuur een mail naar vanackernorbert@gmail.com.

Een formulier kost 5 euro. Daarmee steun je de aankoop van natuur in onze regio. De adressen van de diverse verkooppunten in de verschillende gemeentes kan je ook terugvinden op onze website.

Een deelnemingsformulier kan je ook online bestellen op www.heidebos.be/fietszoektocht

Met deze leuke en uitdagende fietszoektocht wil Natuurpunt Moervaart-Zuidlede mensen op sleeptouw nemen om de rust in onze natuur en langs rustige wegen op te zoeken.

Activiteitenkalender zomer en najaar 2020

Activiteiten: inschrijven verplicht

Sinds de laatste versoepeling van de corona maatregelen heeft onze organisatie beslist een aantal activiteiten terug van start te laten gaan in aangepaste modus. Om de restricties te respecteren, wordt het aantal inschrijvingen beperkt tot 15 personen per gids op onze wandelingen. De wandelingen zijn gratis doch inschrijven **per persoon is wel verplicht**. M.a.w. kom je met meerdere personen van hetzelfde gezin, dient ieder gezinslid zich individueel in te schrijven.

Dit kan op: <https://www.natuurpunt.be/afdelingen/natuurpunt-moervaart-zuidlede>

We zien jullie binnenkort heel graag terug in een van onze natuurgebieden!

Heidedagen in het Heidebos –

Inschrijven verplicht

23 augustus, 14 - 16u30

Deze wandeling leidt ons naar de verborgen heideveldjes van het Heidebos. We maken niet alleen kennis met de bloeiende struikheide maar ook met zijn specifieke bewoners.

Na de wandeling is er gelegenheid tot een drankje en gebak in de boshut.

Honden worden op deze wandeling niet toegelaten.

De activiteit is gratis, inschrijven **per persoon** is wel verplicht. M.a.w. kom je met meerdere personen van hetzelfde gezin, dient ieder gezinslid zich individueel in te schrijven.

Inschrijven via bovenvermelde website.

Om de restricties inzake het coronavirus te respecteren, wordt het aantal inschrijvingen beperkt tot 15 personen per gids.

Afspraakplaats

Parking 1 - Heidebos
Keizershoek, 9180 Moerbeke

Begeleider

Gert Du Cheyne ,
gert@heidebos.be

De spannendste nacht van het jaar: Nacht van de Vleermuis in het Heidebos **Inschrijven verplicht**

5 september, 20u30 - 22u30

Vanaf 20u30 is iedereen, groot en klein, van harte welkom op parking 2. Vanaf hier worden max. 15 personen aan een ervaren gids toegekend. Deze ervaren gids leidt je rond op een korte wandeling door het donker en doet het leven van de vleermuizen uit de doeken. Met behulp van een bat-detector kunnen we de vleermuizen horen.

Aan de boshut is het mogelijk om na de wandeling een drankje te nuttigen.

Geschikt voor alle leeftijden: volwassenen, kinderen, gezinnen. Honden niet toegelaten.

De activiteit is gratis, inschrijven **per persoon** is wel verplicht. M.a.w. kom je met meerdere personen van hetzelfde gezin, dient ieder gezinslid zich individueel in te schrijven.

Inschrijven via hiernaast vermelde website.

Afspraakplaats

Parking 2 - Heidebos, Knokkestraat, Wachtebeke)

Begeleider

Maatje den Herder , 0498 08 48 74

maatje.den.herder@telenet.be

Op zoek naar paddenstoelen in het bos **Inschrijven verplicht**

4 oktober, 14u - 16u30

Groot en klein gaan op zoek naar paddenstoelen in het Heidebos. Paddenstoelen bestaan in alle formaten en kleuren, soms met grappige maar ook moeilijke namen. Wij nemen je mee op ontdekking in de boeiende paddenstoelenwereld!

Voor de kinderen worden speciale activiteiten voorzien over paddenstoelen.

De activiteit is gratis, inschrijven **per persoon** is wel verplicht. M.a.w. kom je met meerdere personen van hetzelfde gezin, dient ieder gezinslid zich individueel in te schrijven.

Inschrijven via hiernaast vermelde website.

Na de wandeling is er gelegenheid tot een drankje en gebak in de boshut.

Opmerking: Honden worden op deze wandeling niet toegelaten.

Afspraakplaats

Parking 2 - Heidebos, Knokkestraat, Wachtebeke)

Begeleider

Maatje den Herder , 0498 08 48 74
maatje.den.herder@telenet.be

ZIN OM DE HANDEN UIT DE MOUWEN TS STEKEN?

Elke maand zijn er twee werkdagen. We werken **elke tweede zaterdag van de maand en elke vierde maandag van de maand**. We verwelkomen je heel graag!
Tot dan! Meer info en inschrijven bij onderstaande personen.

(Maandagen) Thierry Van Driessche, thierry.van.driessche@telenet.be

(Zaterdag) Marc Geerinck, 0473 33 50 38 of

(algemeen) Annemie Philips, 0494 15 28 54, beheer.heidebos@gmail.com

Volg onze activiteiten op www.heidebos.be of op onze Facebookpagina
www.facebook.com/natuurpuntmoervaartzuidlede

Natuurpunt kern Lochristi kan je volgen op www.facebook.com/natuurpuntlochristi

Tijd voor natuur (deel 1, je tuin) SABINE DE PAUW

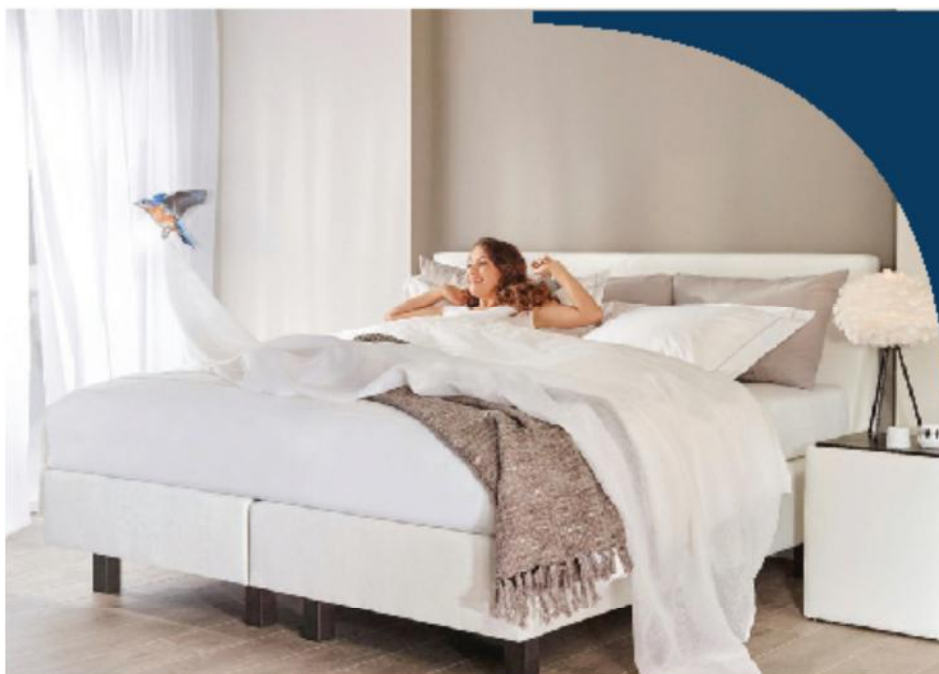

De voorbije maanden waren we met z'n allen beperkter in onze bewegingsvrijheid. Willen we toch blijven genieten van de natuur, bij voorkeur dicht bij huis, dat kan perfect in onze eigen tuin!

Wist je dat de oppervlakte van alle tuinen in Vlaanderen groter is dan de oppervlakte aan beschermd natuurgebied? Maak daarom van jouw tuin een paradijs voor dieren, planten en jezelf!

Je eigen mini-reservaatje draagt bij aan de uitbreiding van de huidige biotopen en zorgt op die manier voor verbinding met de bestaande natuurgebieden. We geven je in dit artikel gaandeweg een aantal leuke ideeën.

Benieuwd naar welke vogels, planten, zoogdieren,.. er allemaal in onze natuurgebieden zitten? We laten jou in het volgend nummer van Van Hei naar Turf kennismaken met de ideale website hiervoor!

Ergosleep verdeler*
Ontdek jouw SLAAP-DNA*
In de belevingsstudio

Ruime keuze
aan unieke
slaapoplossingen

Zekerheid
dankzij onze
goed-slapen-garantie

Altijd dichtbij
ruime parking
voor de winkel

Sleeplife® Gent-Oostakker

Antwerpsesteenweg 1124
Viaak aan afrit/Oprit R4 Lochristi
T. 09/355 98 01
Di - Vrij: 09u30 - 18u • Za: 10u - 18u
Zo en ma: gesloten • open op afspraak

Sleeplife® Sint-Niklaas

Heidebaan 9/19
Naast ava-papierwaren, Gamma en DSM keukens
T. 03/778 23 20
Ma - Za: 10u - 18u • Za: 14u - 18u
zondag: gesloten • open op afspraak

Sleeplife®

Slaap op maat van jouw leven

Sleeplifeslaapadvies

Zelf ging ik in het voorjaar van 2019 aan de slag in mijn kleine tuin in het centrum van Moerbeke. Mijn tuin heeft slechts een oppervlakte van 100m². Ik stond versteld van het effect. Ik zag zo goed als onmiddellijk een enorme toename aan soorten en aantallen insecten, vogels en planten die de weg vonden naar mijn stukje wildernis. Voor mij persoonlijk: instant geluk!

Ik plaatste een vogelplankje (veilig voor katten!) waar al snel roodborstjes, merels, houtduiven, koolmeesjes, pimpelmeesjes, staartmeesjes, huis-mussen en turkse tortels landden. Leuk om te observeren van achter het raam tijdens het ontbijt of het kokkerellen. Ik wacht nog vol spanning op de eerste zwartkop of een groenling! Ik hing ook twee nestkastjes op waar voorlopig eentje bezocht wordt door koolmeesjes.

Eén vierkante meter veldbloemen zaaien leverde een kleurrijk levend schilderij op maar vooral een gevarieerde nectarbar voor tal van bijen, hommels en vlinders. Door twee vierkante meter gras te

laten groeien creëerde ik niets vermoedend een biotoop voor de grote groene sabelsprinkhaan!

Door de ligusterhaag niet kort te scheren maar in bloei te laten komen, werd mijn terras geparfumeerd met een lekker zoete geur en een druk gezoem van blinde bijen (soort zweefvlieg) en vlinders waaronder de atalanta en distelvlinder.

Verder plan ik een inheemse es aan te planten** om een koele schaduwplek te creëren in mijn zuidgeoriënteerde tuin, biobloembollen* te planten in het najaar om bijen en hommels in het voorjaar pesticidenvrije nectar aan te bieden, enkele struiken bij te planten om een extra struiklaag te voorzien en rustplaats voor vogels. Deze biedt meteen ook extra nectar aan vlinders en een bijkomende schaduwplek. Ik ga ook meer gazon omvormen tot een kruidlaag** met bodembedekkers om de verdamping bij hitte en dus de uitdroging van de reeds arme zanderige bodem tot een minimum te beperken.

(* en ** zie volgend blad)

VERDER AAN DE SLAG

Kriebelt het ook bij jou om met je tuin, groot of klein, aan de slag te gaan? Zorg voor meer diversiteit in aanplanting, lichtinval, lagen en inheemse soorten in je tuin. Laat je creativiteit de vrije loop. Je zal verbaasd staan hoe snel vogels, vlinders en bijen de weg vinden naar jouw stukje natuur! Misschien wil je net meer vogels aantrekken of gaat je voorkeur uit naar een bloemrijke aanplanting voor bijen en vlinders? Of wil je jouw tuin verbinden met een aanpalend natuurgebied, zodat egels, kikker en padden een passage aan je tuin hebben?

* **Biobloembollen** kan je jaarlijks bestellen met de groepsaankoop van VELT:
www.natuurpunt.be/pagina/groepsaankoop-biobloembollen

Hoe maak je van je tuin een heus natuurgebied?

Veel tips lees je op www.natuurpunt.be/pagina/acties-voor-een-tuin-vol-leven

In een gratis digitale gids vind je 10 tips voor meer natuur in je tuin. Het is een prachtig geïllustreerde gids die je kan downloaden:
www.natuurpunt.be/pagina/maak-van-je-tuin-een-natuurgebied

Hoe krijg je meer vlinders in je tuin?

Er een gratis digitale gids te verkrijgen op:
www.natuurpunt.be/pagina/vlinders-je-tuin

** Door de klimaatopwarming worden zomers steeds warmer. In een zuidelijk gelegen tuin of terras is een koelend element een erg welkome verfrissing. Dit kan je door een **bodembedekkende aanplanting** te voorzien om verdamping tegen te gaan. Of **plant een boom** die de komende jaren voor een groene schaduwplek zorgt. Zo heb je gezellige plek om op het heetst van de dag te genieten in koelte van een boek of een drankje bij buitengeluiden. Tips nodig over geschikte schaduwminnende en –vormende aanplanting? Dan is dit boek uitgegeven door VELT misschien iets voor jou?

Hoe plant je een boom, struik of klimplant?

www.natuurpunt.be/pagina/hoe-plant-je-een-boom-struik-klimplant

Of maak een doordachte keuze welke boom je kan aanplanten via bomenwijzer.be

Op zoek naar geschikte planten?

Voor het aanleggen van je siertuin, kan je op basis van standplaats en bodemkwaliteit met de plantenzoeker vinden welke planten het meest geschikt zijn:
beweegt.velt.be/plantenzoeker.

Op die manier heb je meer kans dat je aangekochte aanplanting goed zal gedijen.

Kies altijd voor inheemse soorten! Die gedijen beter en zijn een betere voedselbron voor onze insecten en vogels.

velt
SAMEN
ECO
ACTIEF

Een eigen moestuin: iets voor jou? SABINE DE PAUW

Misschien zegt het je wel iets om je eigen groenten te telen?! Doe het dan bij voorkeur op een pesticidenvrije manier!

Je kan je verdiepen in de geheimen van het **ecologisch (moes)tuinieren en leven**. Hiervoor kunnen we je verwijzen naar de organisatie www.velt.nu. Wie weet, eet je binnenkort van je eigen geteelde groenten?!

Velt (Vereniging voor Ecologisch Leven en Tuinieren) is de vereniging voor al wie milieuvriendelijk aan de slag wil in de tuin of keuken.

Restaurant De Moervaartheove

Peene 5b
9185 Wachtebeke
09 342 77 61

Welkom in De Moervaartheove!

Geopend van woensdag tot en met zondag.
Gesloten op maandag en dinsdag.

Speelhoek en speeltuin, terras en tuin.
Ligging dichtbij het Heidebos.

Insecten en klimaat

TEKST EN FOTO'S: PETER WESEMAEL

Klimaatverandering heeft overal ter wereld al invloed op het leven van planten en dieren. Ook in ons land zijn nu al veel gevolgen merkbaar. Dat is natuurlijk niet te verwonderen, als je weet dat de gemiddelde jaartemperatuur in Ukkel nu al 2.3 °C hoger is dan voor de industriële revolutie. Insecten kunnen zich vaak snel voortplanten en meestal ook goed verplaatsen. Daarom kunnen ze ook sneller op veranderingen reageren dan langlevende organismen, zoals zoogdieren en hogere planten. Veranderingen in onze insectenfauna zijn dan ook al voor iedereen te merken, zelfs in de buurt van ons kot.

Ik voel mij goed

Neem nu de Vuurwants. Zeker als er in je buurt Lindebomen of planten uit de kaasjeskruidfamilie staan, heb je ze wellicht al gezien. Met hun opvallende rood-zwarte tekening kun je er immers moeilijk naast kijken. Bovendien komen ze vaak in grote groepen en in bewoond gebied voor. In het voorjaar zal je in de massa zeker ook verschillende exemplaren met hun achterlijven aan elkaar kunnen zien. Vuurwantsen kennen immers een zeer lange paring. Nu komt dit wel meer voor bij insecten, maar twaalf uur

Vuurwants op tuinoprit

tot wel zeven dagen is toch heel bijzonder! Die paringsstrategie is eigenlijk een natuurlijke verdediging van het mannetje, om zo te voorkomen dat andere mannetjes zijn vrouwtje inpikken. Door deze lange paring kan het mannetje vaak ook meerdere eitjes van 'zijn' vrouwtje bevruchten en vergroot hij zo de kans op bevruchting. Omdat de Vuurwants vaak in groepen leeft is de concurrentie tussen de mannetjes groter dan bij andere insecten.

Hoewel hun uiterlijk anders zou kunnen laten vermoeden, zijn Vuurwantsen totaal onschadelijke diertjes. Ze zuigen voornamelijk plantensappen, maar vullen hun menu aan met het leegzuigen van dode insecten en soms wordt zelfs actief op andere insecten gejaagd. Ook soortgenoten worden daarbij niet ontzien. Hierbij gebruiken ze enkel hun ongevaarlijke zuignuit. Ze doen dus geen (levende) vlieg kwaad en helpen zelfs bij het opruimen van je tuin. De Vuurwants is in grote delen van Europa te vinden, tot aan Zweden en Groot-Brittannië toe. Maar als een typisch warmte minnende soort is ze, o.a. in België, steeds algemener geworden. De meeste wantsen houden van warmer en droog weer. En dat vinden ze hier meer en meer dankzij de zachte winters en de warme en droge zomers. Zo rapporteerde De Standaard vorig voorjaar dat uit metingen was gebleken dat er in de eerste vier maanden van 2019 al bijna evenveel wantsen waargenomen waren als in heel 2018.

En ik niet alleen

Ook binnen andere insectengroepen zijn er wel meer warmteliefhebbers die zich hier alsmear beter voelen. De zomertemperatuur heeft immers een grote invloed op de levensprocessen van koudbloedige insecten. Warmte minnende soorten krijgen bij een warmer klimaat dan ook meer kansen. De Koninginnepage was rond 1990 nog een zeldzaamheid maar is hier nu geregeld te zien, ook in moestuinen. En ook de prachtige Keizersmantel kunnen we nu in onze regio bewonderen (zie ook H naar T, 19-4). Ook de Gele- en Oranje luzernevlinder zien we bij ons nu al regelmatig als trekvlinder.

Als je een Vlinderstruik in je tuin hebt, moet je ook niet schrikken als daar plots een "Stadsreus" op verschijnt. Deze zweefvliegsoort is met zijn lengte van 2 cm de grootste die bij ons voorkomt. Het is ook een warmteminnaar waarvan de populatie in onze streken aan het toenemen is. Ze ziet er wat vervaarlijk uit en wordt daarom ook wel Hoornaarzweefvlieg genoemd. Maar je hoeft ze niet te vrezen: ze eet enkel nectar en stuifmeel van planten.

Stadsreus samen met vlieg van gewoon formaat

Met deze voorbeelden lijkt het alsof de veranderingen vooral een verrijking voor onze insectenwereld zijn. Maar ook minder “sympathieke” soorten voelen zich beter bij de opwarming. De Eikenprocessierups is bijvoorbeeld zo’n warmteliefhebber die we minder graag zien. Deze inheemse soort werd sinds het einde van de twintigste eeuw steeds algemener in België en wordt nu als een plaagsoort beschouwd. Het aantal rupsen was in de zomer van 2019 verdriedubbeld ten opzichte van voorgaande jaren.

Er wordt ook verwacht dat door de temperatuurstijgingen en de langere zomers Huisvliegen meer en meer zullen floreren. In warmer weer komen vliegeneieren vroeger uit, zodat hun populaties sneller toenemen. Dit kan dan weer voor gezondheidsproblemen zorgen. Vliegen kunnen immers bijdragen aan voedselvergiftiging doordat ze de bacterie *Campylobacter* van besmet vlees kunnen overbrengen. Jaarlijks overlijden daar bij ons enkele tientallen mensen aan. Volgens een Canadese studie zouden de toegenomen vliegenpopulaties tegen 2080 resulteren in een verdubbeling van het aantal voedselvergiftigingen door de *Campylobacter*.

Adres

Dorp-Oost 133
9080 Lochristi

Contact

Tel. 09/ 355 57 55
Fax 09/ 355 54 05
info@drinksdeclercq.be

Openingsuren

maandag-vrijdag: 8u30-19u
zaterdag: 8u30-18u30
zondag: 9u-12u

En in onze tuin zien we Bladluizen ook niet echt graag verschijnen. Maar helaas kunnen die bij hogere zomertemperaturen nog meer generaties dan anders vormen.

Ik trek er op uit

Er zijn niet alleen veranderingen te merken bij de soorten die hier al zijn. De leefomstandigheden worden hier ook geschikter voor “vreemde” soorten die zich hier meer en meer vestigen. En ook in dit geval zijn er soorten die we graag - en soorten die we minder graag zien komen.

De Kolibrievlinder is een overdag actieve nachtvlinder uit het Middellandse Zeegebied die sinds een vijftiental jaren bezig is aan een opmars in onze streken. In principe sterfen de vlinders hier als ze zich voortgeplant hebben. De jonge generatie trekt in de herfst naar het zonnige zuiden (Zuid-Europa en Noord-Afrika). Maar de laatste jaren zijn er steeds meer waarnemingen van Kolibrievlinders die hier blijven in de winter. Ze overwinteren bijvoorbeeld in schuren en gammele tuinhuisjes. Zonder koude winters overleven ze dat. De Kolibrievlinder zuigt nectar met een uitrolbare tong die bijna 3 centimeter lang kan worden en slaat daarbij tot 80 keer per seconde met zijn vleugels.

Pyjamawants op Fluitenkruid

Door die energievervlindende vliegtechniek moet hij elke dag zo'n vijfhonderd bloemen bezoeken om genoeg te kunnen eten. In vlindervriendelijke tuinen zijn vaak voldoende nectarrijke bloemen te vinden en heb je dan ook

kans om hem aan te treffen. Hij is niet kieskeurig, maar de kans dat je hem bij bloeiende distels ziet is groot.

Als je op een zonnige dag in de buurt van schermbloemen (zoals Fluitenkruid en Zevenblad) komt moet je zeker ook uitkijken naar de Pyjamawants. Deze rood-zwart gestreepte wants werd voor het eerst in Vlaanderen gezien in 1975, maar wordt steeds vaker gesignaleerd. De Pyjamawants houdt van warmte en is sinds enige jaren aan een opmars naar het noorden bezig. Meestal komt ze in grote aantallen voor.

Verscheidende Zuid-Europese libellensoorten breiden zich uit naar het noorden. Soorten als de Vuurlibel en de Gaffelwaterjuffer kwamen in Vlaanderen vroeger alleen als zwerver voor, maar hebben hier nu al enige jaren verschillende populaties.

With a little help...

Er zijn niet alleen soorten die op eigen kracht hun verspreidingsgebied uitbreiden. Soms helpt de mens meer dan een handje. Natuurlijk worden er wel al langer allerlei verstekelingen naar onze contreien gebracht. Maar die exotische soorten kunnen meestal onze winters niet overleven, of ze houden enkel stand in warmere omgevingen, zoals steden. Maar sommigen zullen door de opwarming zich misschien wel definitief kunnen vestigen of ook aan stadsvlucht beginnen te denken...

In het Gentse Citadelpark bevindt zich al 40 jaar een kolonie Plaagmieren die daar haar ondergronds netwerk voortdurend uitbreidt. Plaagmieren bouwen superkolonies die verschillende honderden vierkante meters kunnen beslaan. Eigenlijk gaat het om een netwerk van aaneengesloten kleinere nesten. In Gent zou dit nu al zo'n 19 ha beslaan. Vermoedelijk is de Plaagmier uit de regio Turkije afkomstig en werd ze meegebracht met potgrond, bestemd voor de Gentse Floraliën. Voorlopig is, naast Gent, de Luikse gemeente Flémalle de enige andere plaats in ons land waar zich een kolonie heeft gevestigd.

De Aziatische hoornaar is een exoot die wel al in opmars is. Deze wesp werd hoogstwaarschijnlijk al in 2004 onopzettelijk, via aardewerk uit China, ingevoerd in Frankrijk. In 2009 kwam ze al in meer dan 30 Franse departementen voor en sinds mei 2017 ook in Vlaanderen. Vanaf 2018 werd de soort in alle provincies waargenomen en breidde ze zich sterk uit. De soort staat erom bekend kasten van honingbijen te kunnen binnendringen en volledige nesten leeg te roven.

En ondertussen is het ook afwachten hoelang het nog zal duren vooraleer de Tijgermug ook bij ons vaste voet aan de grond krijgt.

Deze mug is per toeval vanuit Azië in Zuid Europa beland, via importproducten, zoals tweedehandsbanden. Haar verspreidingsnelheid in Europa over de laatste decennia wordt geschat op ongeveer 100 km per jaar. In 2000 dook er voor het eerst een verdwaald exemplaar op in een bandenbedrijf nabij de Waaslandhaven. Sindsdien vond het Instituut voor Tropische Geneeskunde (ITG) ze steeds vaker. Afgelopen zomer vingen onderzoekers van het ITG al 68 Tijgermuggen op vijf locaties, waaronder een Oost-Vlaams tuincentrum. Tijgermuggen zijn op zich niet gevaarlijk, maar kunnen wel het Denguevirus verspreiden. Dat virus veroorzaakt knokkelkoorts, een ziekte die in twee varianten voorkomt. De gewone variant treft wereldwijd bijna 50 miljoen mensen en lijkt op een eenvoudige griep. Maar daarnaast zouden er, volgens de Wereldgezondheidsorganisatie, jaarlijks ook 500.000 gevallen van de ernstige variant voorkomen. Dengue zou zo verantwoordelijk zijn voor 22.000 doden per jaar, vooral zuigelingen en kleine kinderen.

jaren bekeken zien we wel dat vlinders steeds vroeger beginnen te vliegen. Tussen 1984 en 2004 werd dit voor 26 dagvlindersoorten door het INBO onderzocht. Daarbij bleek dat de lenteactiviteit gemiddeld met 0,7 dagen per jaar (of 14 dagen over 20 jaar) vervroegde. Bij de Daguwoog is dit zelfs 48 dagen over 20 jaar, of jaarlijks 2.4 dagen vroeger.

Daarnaast kunnen vlinders ook later op het seizoen actief blijven. Hierin werd het Bruin blauwtje als kampioen gekroond. Die soort bleef gemiddeld per jaar 3,3 dagen langer rondvliegen. Dat is 65 dagen over 20 jaar! Daarbovenop vliegt ze ook in de lente gemiddeld 1,5 dag per jaar vroeger (31 dagen over 20 jaar). De totale vliegperiode van het Bruin blauwtje is dus ongeveer drie maand langer geworden over 20 jaar.

Ook bij andere insectengroepen, zoals sommige libellen, is vastgesteld dat het vliegseizoen al drastisch is veranderd. Dat is uiteraard leuk voor de natuurliefhebber, die langer kan genieten. Maar dergelijke verschuivingen in seizoensgebonden activiteiten zijn niet altijd onschuldig. In de natuur hangt immers alles met elkaar samen. Voor vogels is het bijvoorbeeld belangrijk dat ze hun jongen kunnen grootbrengen op het moment dat er zich een rupsenpiek voordoet. Vervroegt die piek, dan moet ook de broedperiode vervroegen en dus ook het moment waarop trekvogels terugkeren van hun winterverblijf.

Er wordt vastgesteld dat dit ook gebeurt, maar niet volledig in dezelfde mate. De Bonte vliegenvanger bijvoorbeeld is op 20 jaar tijd wel acht dagen eerder gaan broeden, maar de rupsenpiek schoof in diezelfde periode met 16 dagen naar voor in het seizoen. De relaties tussen soorten kan dus grondig verstoord worden bij toenemende klimaatverandering omdat iedere soort net even anders (of helemaal niet) reageert op de klimaatverandering.

Landkaartje

Ik ben in de war

Al tijdens de eerste lock-down dagen, half maart dit jaar, kon je in de tuin volop de Citroenvlinder zien vliegen. Op zich is dat niet zo speciaal. Citroenvlinders overwinteren op beschutte plaatsen buiten, bijvoorbeeld in hulst of klimop, ofwel dicht bij de grond in graspollen. Ze komen in het vroege voorjaar op mooie, zonnige dagen direct tevoorschijn. Zodra de gemiddelde dagtemperatuur 10 °C wordt gaan ze fladderen. Zo kun je zelfs al in januari en februari Citroenvlinders zien vliegen. Maar over meerdere

Koolmees vangt een rups op Eik

Een ander goed onderzocht voorbeeld hiervan is de voedselketen van Zomereik, Wintervlinder en Koolmees. De rupsen van de Wintervlinder leven van jonge bladeren van de Zomereik. Koolmezen in bossen voeren hun jongen voor een belangrijk deel met rupsen van de Wintervlinder. Door de warmere lentes van de afgelopen tientallen jaren loopt de Zomereik tien dagen eerder uit. De rupsen van de Wintervlinder komen echter nog eerder uit. Hierdoor verhongert er een deel door een gebrek aan eikenblad. De Koolmees begint dan weer niet zoveel eerder met broeden en loopt dus ook een deel van het rupsenvoedsel mis voor de jongen. Zowel de Wintervlinder als de Koolmees krijgen dus te maken met voedselgebrek waardoor de kans op succesvolle voortplanting kleiner wordt. De Zomereik daarentegen ondervindt minder last van vraat.

Wij zijn de pineut

Voor veel insecten lijkt de klimaatverandering dus niet zo veel problemen op te leveren omdat ze wel van wat warmte houden. Maar hommels bijvoorbeeld hebben het, met hun dikke jas aan, toch liever wat koeler. Daarvan wordt dan ook verwacht dat bij ons de meeste soorten zullen achteruitgaan. Bovendien gaat klimaatverandering uiteraard niet enkel over temperatuur. De zomers worden ook steeds droger. Zo werd bij de vlindertelling vorig jaar vastgesteld dat er veel minder Kleine vos, Dagpauwoog en Landkaartje werden waargenomen. De reden hiervoor is waarschijnlijk dat veel Brandnetels, hun waardplanten, verdroogd waren. Algemeen lijken warmteminnende soorten uit te breiden en droogtegevoelige soorten af te nemen. De

Nederlandse vlinderstichting onderzocht de klimaatinvloed op 31 vlindersoorten. Bij 2 op 3 was die negatief als gevolg van droogte, hitte of hevige neerslag. Vooral voor heide- en veensoorten vormt klimaatstress een acuut probleem. Vijf soorten profiteren wel van de klimaatverandering.

De voorbije jaren verschenen er heel wat berichten over een dramatische achteruitgang van insecten. Klimaatverandering speelt daarbij (voorlopig) echter niet zo'n belangrijke rol. De hoofdoorzaak van de achteruitgang van de insecten is, zeker in Europa, de intensivering van de landbouw. Maar het is te vrezen dat klimaatverandering daarbovenop ook steeds belangrijker zal worden. Het is nog maar eens een reden waarom dringende klimaatactie noodzakelijk is.

Meer info

Effecten van klimaatverandering op bos en natuur - Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO), 2015
www.natuurkalender.nl
Webinar "Klimaat en natuur" van Natuurpunt
Klimaat in beeld – infofiches Natuurpunt

Koninginnepage op knoopkruid

Vliegende deuren in de Turfmeersen

TEKST EN FOTO'S: GERT DU CHEYNE

Eerst en vooral wil ik jullie er attent op maken dat dit artikel NIET gaat over losgerukte staldeuren van de schuur op de Turfmeersen tijdens één van de winterse stormen dit jaar! Neen, “vliegende deur” is de bijnaam voor de grootste Europese arend namelijk de zeearend.

Deze zeer grote arend heeft brede, rechthoekige vleugels met lange, diepe ‘vingers’, enorme klauwen, een grote uitstekende kop met zware snavel en een korte, wigvormige staart. Het gewicht schommelt rond de 6 kg en de spanwijdte gaat tot 2,40 meter! Je beseft direct waar zijn bijnaam van komt.

De laatste jaren heeft de Moervaart – Zuidlede vallei zich sterk ontwikkeld tot een bijzonder rijk natuurgebied. Denken we maar aan de recente broedgevallen van rode en zwarte wouw, maar de vestiging van de bever en otter onderstrepen het belang van deze vallei. Deze locatie is immers ook een van de dunst bevolkte gebieden in Vlaanderen, mede dank-

zij dat deze depressie tot in de jaren '60 een bijzonder drassig – vooral in de winter moeilijk toegankelijk - gebied was.

Het zijn niet alleen de broedvogels die in het oog springen, ook de wintergasten nemen toe. Heel wat ganzen, vooral grauwe ganzen en toendra rietganzen, hebben dit gebied herontdekt om de winter door te brengen. En nu dus ook de zeearenden. Niet één exemplaar maar minstens drie jonge zeearenden verbleven tijdens het winterhalfjaar september tot februari in de regio. Meer nog, ze zaten heel vaak in de bomen langs de Turfmeersen.

Naast rustige gebieden trekken natuurlijk de prooiën van deze vogel zijn aandacht en het merendeel van zijn prooiën zijn ganzen en andere watervogels en in mindere mate vissen.

Troeven die onze regio nu heeft met de overwinterende ganzen, maar ook de residente Canadese ganzen en de grote visvijvers op het domein Puyenbroeck.

Alle vogels waren gezenderd via een GPS logger. Zo'n logger bevat een zonnecel en een 3G internetverbinding waarmee de posities van de vogels naar de onderzoekers worden gestuurd.

De eerste vogel kwam even langs in september en kwam van uit Nederland van de Dordtse Biesbosch. De tweede vogel verbleef op 22 en 23 januari in de regio en was afkomstig van de Hellegatsplaten ook uit Nederland. In het nest aldaar werden 2 jongen geboren in 2019 en werd het mannetje voorzien van dergelijke logger. Opvallend hierbij is dat deze vogel nagenoeg dezelfde route volgde als zijn collega uit de Dordtse Biesbosch in september 2019. De vogels komen België binnen via Midden – Limburg en vliegen verder richting het zuiden, ten westen van Maastricht naar Luik en via het Maasdal richting Namen in Zuid-België, om na enkele nachten

vervolgens weer noordwest te koersen, richting Brussel en uiteindelijk de Moervaart – Zuidlede vallei te passeren om in natuurgebieden in Zeeuws-Vlaanderen te belanden (Verdronken Land van Saeftinge en regio Doel). De derde vogel verbleef een veel langere periode van eind januari tot en met 8 februari en kwam uit Duitsland meer bepaald Xanten (Noord-Rijn-Westfalen).

Ook vorig winterhalfjaar van 2018-2019 werd reeds een jonge zeearend gespot in de Moervaart-Zuidlede vallei. De tendens blijft zich blijkbaar doorzetten, temeer daar de vogels blijkbaar verrassende genoeg dezelfde routes aandoen. Kortom het is al uitkijken naar het komende winterhalfjaar.

Bewegingen gedurende december – januari van de vogel, geboren in de Hellegatsplaten in Nederland. (gegevens werkgroep zeearend Nederland)

Voorjaarswaarnemingen in onze tuinen

SAMENSTELLING: SABINE DEPAUW

We vroegen onze bestuursleden elk een paar tuinwaarnemingen in te sturen. Hiermee willen we tonen dat door onze tuinen biodiverser in te richten, de biotopen van fauna en flora buiten de natuurgebieden ook enorm vergroot wordt.

We nemen jullie even mee doorheen onze tuinen zodat je mee kan genieten van toch wel een paar heel verrassende waarnemingen

Vreemd bezoek bij Marc in de tuin ...

Marc Martens

Deze week wekte het gekras van een kraai mijn aandacht. Die komt normaal niet zo vlug naar onze tuin in de dorpskern. Plots zwermden ook een groep kauwtjes rond. En dan zag ik de reden: ze vielen een ekster aan die in de top van onze berk zat. Het werd pas terug rustig toen de ekster het hazenpad koos.

Annemie spot heel wat vogels tijdens het klussen in de tuin

Annemie Philips

Ik heb een keer een kuifmees gezien die had ik nooit eerder gezien! Verder ben ik blij dat twee van de drie nestkastjes bewoond waren, intussen zijn ze allemaal vlot uitgevlogen. Andere jaren was het alleen de koolmees nu gelukkig ook de pimpelmees. Voordeel van nestkastjes is dat de eksters er niet aan kunnen! Er zaten roodborstjes in de rhododendron en deze storen zich blijkbaar niet aan mijn aanwezigheid. In het vroege voorjaar zag ik veel staartmeesjes.

Gisteravond twee dwergvleermuisjes tegelijk gepot. Ook de merels zijn ruim aanwezig dit in tegenstelling met vorige jaren. Omdat ik niets van herbiciden en pesticiden of wat dan ook gebruik, al jarenlang, heb ik telkens het gevoel dat het hier een oase is van gezonde voeding en dat geeft me een goed gevoel.

Dwergvleermuis—Foto:Natuurpunt

Triks

Schoonheidszorg
op maandag

Triks

Kapsalon & Schoonheidszorg

Inge Van Aerde, Hellestraat 6, 9080 Zaffelare

Tel.: 0476 20 63 91 - triks.inge@gmail.com

Dinsdag gesloten - Op afspraak

Leven in de jonge tuin van Griet

Griet Buyse

Onze tuin is nog behoorlijk vers maar toch ook al biodivers. Ik woon in Drongen in een nieuwbouwhuis, met een tuin die pas vorig voorjaar werd 'aangelegd'. Het aanleggen bleef beperkt tot het aanduiden waar een deel kort gras kwam als speelruimte, waar wat infrastructuur kwam, en de rest werd ingezaaid met wilde bloemen en planten of lieten we de natuur zijn vrije gang. En dit loont duidelijk al! Kool- en pimpelmeesjes zitten met een nestje bij de burens, maar vliegen af en aan en komen bij ons aan de vele kleine struikjes en planten en bloemen hun voedsel halen. Maar nóg leuker is dat een winterkonninkje ons al verschillende weken met leuke deuntjes verrast. Ook zij zitten met een nestje in de tuin van de burens maar zorgen wel bij ons voor mooie concerten, wellicht om ons te bedanken voor de vele insecten in onze bloemrijke wilde tuin. Vorig jaar kregen we in onze tuin al meteen bezoek van koninginpages. Ook nu is deze prachtige vlinder er weer. De vlinder zelf is prachtig en valt op door zijn grootte en prachtige kleuren. In de Iten speurde ik de vele wilde venkels in onze tuin af of ik de felgroene rupsen (met oranje-zwarte stipjes) nergens zie. Uitkijken maar!

Veel bezoek in de tuin van Frans ...

Frans Goris

Er zitten hier nogal wat eekhoortjes. Sommige komen aan het voederbakje voor mijn keukenraam hun buikje vol smullen. In de sparrenboom ernaast begon eentje met een nest te maken, maar uiteindelijk hebben ze dat nest niet gebruikt.

Met mijn cameraval zie ik bijna iedere nacht steenmarters. Meestal apart, soms als koppel. Af en toe passeert er ook wel een bunzing, maar de steenmarters zijn mijn trouwe gasten. Ook met die val zag ik deze week een groene specht.

Vanmorgen had ik enkele mooie filmpjes van een darterlend reeënjong. Al enkele jaren zien we hier af en toe een groepje foeragerende reeën waarvan het aantal meer een meer slonk. Recent vond ik ook nog een kadaver maar zie, de familie is weer uitgebreid. Normaal passeren ze 's nachts maar nu passeerden ze in mijn bosje bij klaarlichte dag.

05-16-2020 10:37:37

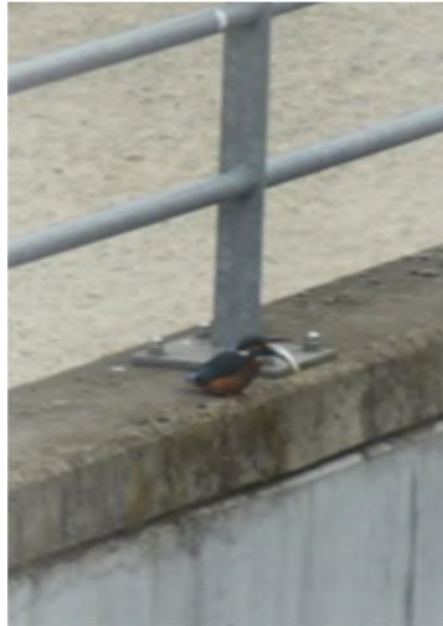
Zelfs op het stadsterras van Peter valt het heel wat te beleven!

Peter Wesemael

Ik zie soms de slechtvalk overvliegen die in de kerktoeren broedt. Af en toe cirkelen de ooievaars, die op een paar honderd meter nu met 4 jongen zitten, hier boven de sporthal waarop ik zicht heb.

Op de waterbak die ik vanaf mijn coronawerkplek zie, komt regelmatig een ijsvogel snoepen.

Maar het meest spectaculaire was recent om 6 vers uit het ei gekomen eendenkuikens vanop hun nest, in een bloembak op de derde verdieping, naar beneden te zien tuimelen en toch waren ze geen eendenmousse, maar trippelden ze naar het water en zwommen ze rustig weg. Helaas was ik te laat om die zwevende eendjes te fotograferen. Spectaculair was het wel!

3 Mezenpaartjes – 3 Verhaaltjes bij Marc & Ilse

Ilse Theunis en Marc Geerinck

Dit jaar hadden we al zeker **3 soorten meesjes** in ons tuintje die elk hun eigen stekje ingericht hebben voor hun nageslacht, de ene was al wat slimmer dan de andere... De **pimpelmees** vond het nestkastje ideaal als "hotel pimpel", we zagen veel af en aan vliegen van de ouders pimpel, meestal elke keer met een rupsje in de bek, hop naar de kwetterende kroost. Wel eerst op een balkje even wachten, zeker zijn dat we het niet zien... De **staartmees** heeft een heel tijdje geleden zijn coconnetje ineen gemetseld in de rozenstruik vlakbij onze bureau. Het was heel leuk om de vooruitgang te zien, af en aan vliegen om weer een laagje "cement" bij te plakken. Het bleef naar ons gevoel erg lang stil, maar zelfs ons geduld werd beloond door gekwinkeler uit dat dichtgemetselde bolletje. Moeder en vader staart hebben een leuk afleidingsmanoeuvre bij het voeden, even dansend naar boven schieten en weer naar beneden, terwijl de andere soms even op een ander takje gaat zitten. Het valt echt niet op... En dan het jammerlijke tafereel. De **koolmees** besloot om in dezelfde rozenstruik een open nestje te maken. Goed verstopt was het wel, want we hoorden de hongerig tsjirpende kroost plots op een avond. Eigenaardige plek voor een "holenbroeder" maar toch kwamen er kleintjes. Bij het genieten van de voedingstaferelen van de 2 rozenstruik-families, zagen we plots 1 koolbaby een stukje lager hangen aan een stekeltje van de rozenstruik. Uiteraard wouden we hem/haar nog een kans geven en hebben we het dus terug in het nestje geholpen. Het kleine wezentje had al beginnende veertjes, en nog een luide stem, dus hadden we wel nog wat hoop. 's Anderendaags hoorden we het nestje zoals gewoonlijk kwetteren, maar 1 stemmetje kwam van lager. Ons gevoel werd bevestigd met een mini-meesje op de grond, ietsje verder een dood broertje of zusje, wat er wel al een paar dagen langer lag. Het nestje is te klein, de kleintjes zijn te actief, een open nest is geen "holletje"... dommerdjes, helaas, volgend jaar misschien toch best "hotel kool" reserveren...? Hopelijk overleven de anderen het en komen ze eens op ons keukenraam tikken, om ons te bedanken, of om ons wakker te schudden ;-)

Mini kooltje hing te bengelen aan een stekeltje. Reddingsoperatie gestart.

Even kijken of niemand meekijkt, dan de hongerige kroost voeden

Staartmees in afleidende dansmodus

Hoe minder Sabine "tuiniert", hoe meer leven er verschijnt in de tuin ...

Sabine De Pauw

In mijn kleine tuin in een recente verkaveling, dacht ik aanvankelijk dat het onmogelijk was om meer dan een biljartgazonnetje erop na te houden. Maar dat was buiten de zelfregelende natuur gerekend.

Ik bemest en ontmos het gazon niet en hou het pesticidenvrij en ecologisch. Ik ben van het principe dat een tuin dient om van te genieten en niet om in te werken. Dus tuinier ik "lui".

Door de jaren heen is mijn gazon veranderd in een mooie bloemenweide en de werden de borders heel bloemenrijk. Deze periode wordt mijn tuin opgefleurd door akelei, maarts viooltjes, akkerkool, madeliefjes, theunisbloemen, rolklaver, bernagie, roomse kamille, ereprijs, paardenbloem, kruipende boterbloem, slaapbollen, klaprozen, wederik, veldzuring en verschillende klavers. Naast deze "wilde" flora, plant ik zelf een 15 tal kruiden aan. Deze kan ik gebruiken in de keuken en bloeiend trekken ze samen met de wilde planten bijen en insecten aan.

En insecten trekken vogels aan! In de ligusterhaag nesten een koppeltje roodborstjes en huismussen. Dagelijks krijg ik bezoek aan de waterschaal van houtduiven, Turkse tortels, koolmeesjes en pimpelmeesjes. Een merel en lijster op 1 poot komen wormpjes uit het gras pikken voor hun kroost ergens in de achterliggende bomen. Daar word ik intens gelukkig van.

's Nachts horen we hier vaak een bosuil roepen. Die jaagt vermoedelijk vanuit de hoge bomen op muisjes en ongedierte op het verlichte fietspad.

Op een omgespit stukje grond zat een platbuik zich op te warmen in de ochtendzon. Vlinders komen ook aan en af vliegen tussen de verschillende lagen beplanting. Dit voorjaar zag ik citroenvlinders, koolwitjes, de atalanta en de kleine vuurvlinder. Tot mijn verbazing bleven de 2 nestkastjes aan het tuinhuis onbewoond. Ik merkte echter dat die met de grootste opening frequent bezocht werd door een Europese hoornaar! Ze is zo'n 4 cm groot! Blijkt dat het gaat om een koningin hoornaar die daar haar initiële papierachtige ronde nest maakt tegen het dak van het nestkastje. De eitjes die zij zal leggen worden de werksters die het nest verder zullen uitbouwen. De Europese hoornaar zou niet agressief zijn als hij niet bedreigd wordt. Het is eerder een bondgenoot o.a. bij BBQ, gezien hij kleine wespen en andere plaaginsecten eet. Ik hoop toch dat de grootte van het nest binnen de omvang van het nestkastje blijft ...

En nog schoon volk in de tuin van Marc en Ilse!

Een paar weken geleden zagen we wat activiteit in een bijenstronk die we hangen hebben bij de kipjes. Verkenners waren in en uit aan het vliegen en plots was het weer stil.

Vandaag zagen we plots een hele hoop zwarte spikkeltjes vliegen, maar echt een hele hoop honingbijtjes, met bijhorend zomend geluid. Zouden ze onze boomstronk kiezen? Nog even afwachten dachten we, want het merendeel hing nu onder het dak op een hoopje, terwijl er aan de ingang nog een beetje binnen- en buitengevlieg was. Een aantal bijtjes was aan het ventileren zo leek, zgn. aan het wapperen met de vleugels, en anderen waren aan het stertselen, dat is wapperen met de vleugels en achterlijf omhoog.

Duimen maar dat ze onze stronk als huisje kiezen. Ze zijn in elk geval welkom! Wij zijn al dankbaar voor het krachtig zoem- en vliegspel waar we middenin mochten staan.

Volg jij onze Facebookpagina?
www.facebook.com/natuurpuntmoervaartzuidlede/

